

Quinta partida.

dum eundem Bald. in dicta lege secunda. columna prima. & sequitur Iason. 69. colum. rotius tractatus assignat Bald. rationem: quia non tanquam heredes sed tanquam per procuratorem stipulanten veniunt, sed licet docto. non tangunt obstatre huic dicto videtur, quod per tale pactum invitatur quis ad delinquendum: igitur non debet valere. l.

conuenire. ff. de pactis dotata. l. si unus. §. illud. ff. de partis. & hinc est quod non tenet statutū habilitas spuriōs ad successionem, vt tenet Bartol. & Paulus de castro in l. Sey. & augerius. ff. ad legem falcid. Bald. in lege prima. C. de iure autē.

anullo. & in l. i. columna secunda. C. de his qui pōne nomi. & in l. eam quam. columna octaua. C. de fideicommissis. vbi & in columna nona. dicit quod & si princeps vellet facere constitutiōnem generalem, quod spuriōs succedant constitutio non valeret: quia esset in directe contra bonos mores, & esset permissio futuri doli. vnde subdit quod hac ratione non potest legitimare nascituros ex aliquo qui nondum sunt concepti in utero: quia est dolus de futuro irremissibilis vnde & tale statutū tanquam nutritiūm peccati potest episcopus annullare, vt consuluit Fredericus de Senis consil. 175. alias. 268. & refert Joan. de Plate. in l. i. C. de his qui se deferrunt libro decimo. in fin. & addit. Barto. in l. i. testamenti factio. ff. de testa. ¶ Potest dici quod aut illud pactum apponitur respectu illius, qui potest habere legitimam & naturalem prolem, veluti ei qui potest matrimonium contrahere, & ex matrimonio pro creare liberos, tunc tenebit pactum quod & spuriōs succedant in emphyteosim: cum tunc pactum non ita invitetur ad delinquendum, & ex quo potest habere filios legitimos, non presumetur quod velit eos habere ex damnato coitu: si vero verba talis pacti referuntur ad eum, qui non potest habere nisi spuriōs filios, veluti ad clericum in sacris, tunc videtur quod tale pactum non teneat, & haec distinctio colligitur ex notatis per Barto. in lege hereditibus. §. primo versicu. facit ad questionem. ff. ad trebellia. & per Abb. in capit. in praesentia col. 5. de probatio. & tenē menti, quia doctores non tangunt. & vidi de hoc. q. arduam in regali audientia in magna causa.

a. **Co por escrito.** quod requiratur de necessitate scriptura ultra istam l. probatur. l. 3. titu. 14. i. parti. ibi e due se hazer por carta de escrivanio publico & de iure communi ista erat magis communis opinio, vt testatur Iason. in lege prima. C. de iure emphyteo. colum. 15. & 16. & tenuit Azo. in summa. C. eod. 2. colum. versicu. celebratur iste contractus & intellige, quod requiratur scriptura tam ad substantiam, quam ad probationem secundum Iaso. vbi suprà vnde dicebat Ange. in l. prætor ait. ff. de edendo quod si emphyteota non exhibet instrumentum emphyteosis domino directo, potest per eum expelli & presumitur emphyteosis finita, allegat Bald. & Specul. qui tamen ita in specie hoc non dicunt.

b. **Conuenientias.** Addit. l. i. & secundam. C. de iure emphyteo. & §. adeo institu. de locatione.

c. **Por fuego.** Si ergo domus sit combusta, licet remaneat area cum ex incendio area non consumatur, vult ista. l. quod remittatur pensio emphyteotæ, quod multum nota: quia contrarium in domo combusta tenet Ange. in autenti. de non alie. §. lex itaque. ad fin. est enim area maxima pars domus. l. qui res. §. aream. ff. de solutio, & sic non potest dici quod perierit res tota. & ita arguit in q. simili Io. de Imola. in c. potuit. de loca. colum. 19. versicu. & prædicta faciunt ad questionem & dictum Ange. sequitur Iason. in dicta lege prima. C. de iure emphyteo. colum. 4. tene ergo menti istam. l. & similiter potest dici, quod si vinea vel oliuetum emphyteoticum comburatur, licet remaneat solum quod emphyteotæ sit remittenda pensio per istam. l. & idem videtur dicendum si terræ motu domus periret, etiam manente area. & pro decisione huius. l. facit quia mutata forma substantia re cividetur esse perempta. l. iulianus. §. sed & si quis. ff.

ad exhiben. l. repeti. §. fina. ff. quibus modis usufruet. amit. & idem in domo combusta teneat Bald. in lege prima. columna penultima. C. de iure emphyteo. dicens quod si vult cedere area, & non solvere censum non cogetur ad præstationem: si tamen velit soluere censum, dicit quod durabit emphyteosis. quod dictum est satis nota-

bile, & cogita an idei erit dicendum, si res super qua imponitur cēsus secundum modernos cōtractus nostri temporis destrueretur: qā militare videatur eadem ratio, & ea quæ dixi. §. in principi. huius. l.

¶ Terremoto. quia forte frēta est & aper ta terra ver- sus abyssum,

vt declarat Joan. de Imol. post Joan. Andre. in c. potuit. de locato. declarando verbum (chasmate) positum ibi in gloss. q̄ intelligatur de terræ motu vel fractione.

e. **Aguaducho.** Idest inundatione: quia quod est innundatum ab aquis censetur deperditum. l. si in venditione. §. primo. ff. de peric. & commo. rei vendite lex. tercia. §. Labeo. l. qui vniuersas. §. item quod amari. ff. de acquirenda posses. & paria sunt rem esse inunda tam, vel a mari, vel a flumine vel esse ab hostibus occupatam. l. cum unus. §. fina. ff. de bonis auto. iudi. possi. vnde similiter fiet emphyteotæ remissio pensionis, si propter guerram non potuit percipere fructus rei emphyteoticæ Barto. referens Jacob. de Aret. in lege interdum. §. primo. ff. de acquirenda possessione. & in lege prima. C. de iure emphyteo. & tenet Joan. de Imol. qui & alios refert in dicto capitu. potuit. 18. colum. Joan. de Plate. in lege quicunque. C. de fundis patrimoni. lib. vndecimo tradit latè Iaso. tandem residens in ista conclusione in l. i. colum. 20. cum multis sequen. C. de iure emphyteo. vide per eum qui refert multas & varias opiniones in hoc & allqua notabilia dicta in materia.

f. **Ochaua parte.** Ex dictis Azo. sumptum est hoc. C. de iure emphyteo. in summa uersicu. est autem natura. & licet Azo. ita exemplificet: tamen eius intentio (vt ex eius verbis colligitur) est quod si quilibet pars quantuncunq; minima remaneat, emphyteota teneatur ad pensionem, & ista etiam fuit op̄i glo. in d. l. i. & in §. adeo insti. de locatione. & glo. in capit. potuit. de locato. & tenet Specula. titu. de locato. §. nunc aliqua. versicu. 135. & est communis opinio ista tamen l. partitæ vult, quod si octaua pars rei non remaneat, licet maneat a liquid minus octaua, quod non teneatur ad pensionem & fuit optima prouisio huius. l. in ista taxatione & intellige & limita istam. l. quando pensio erat modica, & non correspondens fructibus: si vero pensio corresponteat fructibus dato, quod res non sit in totum submersa, neque inundata: sed pro maiori parte ita quod percipiatur minus dimidia parte fructuum, qui percipi consueverint: seu non ita quod ex eo quod superest non possit percipi fructus sufficiens ad pensionem, tunc non tenebitur emphyteota ad integrum pensionem: sed pro rata fructuum, vt tenet Barto. in lege prima. C. de iure emphyteo. vbi & Bald. i. oppo. & ita consuluit Alexander. consilio. 112. volumine primo. incipit videtur in præsentī consultatione. & tenet Iaso. in dicta lege prima colum. 19. est ergo tunc danda emphyteotæ electio, quemadmodum conductori: vt habetur. in l. 22. §. eodem. & cogita an idem sit dicendum in contractibus censibus nostri temporis in quibus census imponitur super re iuxta correspondentia fructuum: quia videtur militare eadem ratio. & quia in effectu tunc census reperitur impositus super personam iuxta ea quæ dixi in princ. huius. l.

g. **Por dos años.** Addit. capitulum potuit. de locato & auten. qui rem. C. de sacrosanct. eccl. & procedit etiam si una ecclæsi sit emphyteota alterius ecclæsi. glo. in auten. de alie. & emphyteo. §. si vero quis. collatio. 9. in parte per biennium licet Saly. in d. auten. qui rem. voluit requiri triennium: sed magis placet opin. glo. per. l. fi. quam allegat & quod ecclæsi cessans soluere per biennium, vel triennium cadat à iure sua emphyteosis, tenet glo. in capit. constitutus. de religio. domi. super parte iuxta ratam & Bald. in capit. primo. de

can. d. 1. Coop
Abo. n. 16. &
Plate. n. 4. in
Specula. titu. de
Loca.